

Література.

1. Фесенко Т. Г., Шахов А. В., Фесенко Г. Г. Гендерні індекси як інструмент розбудови Нового Шовкового Шляху. Соціальні трансформації : сім'я, плюб, молодь, середній клас та інноваційний менеджмент у країнах Нового Шовкового Шляху: монографія / [авт.кол. : Руденко С. В., Чен Гуангжин та ін.]. Одеса, 2016. С. 89–92.
2. Фесенко Т. Г., Фесенко Г. Г. Гендерні аспекти архітектури програми розвитку аграрного сектору економіки України. Управління проектами: Стан та перспективи: матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції. Миколаїв, 2016. С. 152–154.
3. Наказ Міністерства фінансів України №1 від 02.01.2019 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно-орієнтованого підходу в бюджетному процесі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0001201-19#Text>.
4. A Guide to the project management body of knowledge (PMBOK® Guide): Sixth Edition. USA : Project Management Institute. 2017. 589 с.
5. Цілі сталого розвитку. Україна. 2019. Моніторинговий звіт. 2020. 92 с.

ЕКОЛОГІЧНА КОМПОНЕНТА В СИСТЕМІ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОГО БІЗНЕСУ

***ЧЕРВІНСЬКА А.П., Д.Е.Н., ПРОФЕСОР
ДВНЗ «КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В ГЕТЬМАНА»***

***ЧЕРВІНСЬКА Т.М., К.Е.Н., ДОЦЕНТ КИЇВСЬКОГО ІНСТИТУТУ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ТА ПРАВА НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»***

Підприємницька діяльність, бізнес є вагомою часткою економічної системи держави. При цьому важливою є проблема координації інтересів бізнесу і суспільства. В умовах сьогодення, неформальної конкуренції, лише соціальна функція бізнесу повинна стати визначальною.

Чільне місце серед складників соціально відповідального бізнесу займають екологічні проблеми, які можна розглядати у площині узгодження інтересів влади, бізнес-структур та суспільства. Очікування людства спрямовані на те, що бізнес відповідальніше використовуватиме суспільні ресурси. Попирення набули нові

практики екологічної етики бізнесу. Близько 60% західних компаній вписали природоохоронні проекти в стратегію свого розвитку. Згідно досліджень Федерації малого бізнесу, майже 90% власників малих підприємств у ЄС та Великобританії впроваджують інструменти екологічної відповідальності, з урахуванням своїх переконань, а більше 50 % займаються цим, для зменшення шкідливого впливу на довкілля [3]. Центром екологічної політики та права при Єльському університеті визначено результати оцінки рейтингу країн світу за рівнем екологічної ефективності, гідно якого, у 2017 році Україна займала 44 позицію. Низьке значення, 130 місце серед 180 країн, вона займає за «біорізноманіттям та середовищем проживання», а також 144 – за забрудненням повітря діоксидом газу. Найкраще, 25 місце, зайняла Україна за інтенсивністю викидів вуглецю на одиницю ВВП.

Поряд з цим в Україні є позитивні приклади соціально відповідальних роботодавців, - українські стартапи. Екологічні заходи впроваджує, ПП «Кока-кола Беверіджиз Україна» - систему екологічного менеджменту ISO14001; повторне використання води для промивання обладнання і перехід на сухі мастильні матеріали; мийку обладнання електрохімічною водою, без хімічних реагентів та води для їх розведення. На ВАТ «Київмедпрепарат», впроваджена система управління якістю та навколишнім середовищем, сертифікована на відповідність стандартам з управління якістю та навколишнім середовищем ДСТУ: ISO 9001:2001 (ISO 1900:2000), ISO 14001:2006 (ISO 14001:1996). У корпорації «Артеріум» протягом останніх років зупинено ряд шкідливих виробничих ділянок, скорочено використання небезпечних розчинників, проведено технічне переоснащення. А замість каталітичного спалювання викидів вперше в Україні впроваджується ноу-хау – установку плазмо-каталітичного очищення викидів, що, забезпечує скорочення споживання природного газу на 2710,8 тис.м³ на рік та викидів оксиду вуглецю і діоксиду азоту на 2,64 і 5,45 т в рік. Корпорація відмовилась від використання піддослідних тварин в тестах на безпечність ліків і застосовує сучасний ЛАА-тест, що є підтвердженням еко-свідомості та еко-культури її працівників.

Вдалим прикладом є регулювання охорони довкілля і природокористування у США. Стимулом екологічної діяльності тут вважається прискорена амортизація очисного обладнання (встановлено утричі коротший термін амортизації порівняно з промисловим). Поряд із 10 % податковою знижкою на очисне устаткування існують податкові пільги. Майже в 30 штатах для

очисних споруд та обладнання відсутній податок на власність, у 24 - означене обладнання не обкладається податком з продажу; у 16 - не існує податку за оренду очисного обладнання [2]. Використовується екологічне субсидування, кредитування, штрафкування і квотування, введено систему "дозволів" на допустиму норму забруднення, яка є меншою, ніж ліміт з продажу суб'єктом бізнесу своїх прав фірмам, проваджено закони про можливість обов'язкового використання вторинної сировини, це здешевило отримання продукції ніж використання викопної сировини, стимулювало підприємців переробляти відходи, уживані речі. В країні діє система податків за шкідливу продукцію (видів пального, міңдобрив, пестицидів, миючих засобів тощо) [3,4].

В країнах ЄС важливу роль відіграє пільгове кредитування і субсидування еко-програм на конкурсних засадах. В деяких країнах субсидії надають фірмам, які не використовують пестицидів і отрутохімікатів, існує тенденція до відмови від субсидій при реалізації добрив. Також посилюється увага до екологічних податків і платежів. Європейської Комісією визначено групи еко-податків [3]. У Франції, Німеччині, Італії та в інших країнах введено податки на мастильні масла, нафту і нафтопродукти, що регулює збір та утилізацію використаних масел. У Нідерландах діє податок на паливо.

Означений досвід потребує належної уваги з боку підприємців, визнання і поширення. Досвід державного регулювання у сфері природокористування та охорони довкілля свідчить про необхідність поєднання економіко-правових і адміністративних методів.

Література.

1. Гогуля О. П. Кудінова І.П. Соціальна відповідальність бізнесу: монографія. К.: Видавництво Національного університету біоресурсів і природокористування України. 2008. 203 с.
2. Грішнова О.А., Думанська В.П. Екологічний вектор соціальної відповідальності. *Економіка і управління*. 2011. (№ 3). С. 32–38.
3. Супрун Н. А. Корпоративна соціальна відповідальність як чинник сталого розвитку. *Економіка і прогнозування*. 2009. (№ 3). С. 71–74.
4. Царик І. М. Особливості ринкового і державного регулювання соціальної відповідальності бізнесу в умовах циклічності економіки. *Актуальні проблеми економіки*. 2011. (№ 1 (115)). С. 155–159.
5. Червінська А.П., Базилюк Б.Г. Управління персоналом в контексті соціальної відповідальності бізнесу. Монографія. К: КНЕУ. 2018. 220 с.